

DE EUANGELIORUM PRAEFATIONE

Utrum liber an codex an uolumen euangelium dicitur. ISID
 Codex multorum librorum. liber unus uoluminis. et dictus codex per
 translationem a costicibus arborum. uel dictum quasi caudex. quod mul
 tudo^{ne} librorum quasi ramosum contineat. Uel liber grece. et interpretatur
 memoria. Uolumen lib est. auoluendo dictus. sicut apud
 hebreos uolumina legis et uolumina prophetarum. Liber est interior
 costicus tunica. unde et liber dicitur in quo scribimus. quia ante usum
 castae et membranarum delibri arborum uolumina fiebant. Unde et scri
 ptiores a libris librarios uocauerunt. Thomi sunt quos nos libros di
 cumus. Item theucus grecum nomen interpretatur uolumen.
 Nomen autem huius libri hoc est euangelium. id est boni adnuntiatio.
 unicuique libri singillatim conuenit. Nam euangelium secundum mattheum
 et secundum marcum. et secundum lucam. et secundum iohannem dicitur. Codex autem euange
 liorum quattuor libris compositis conuenit. Item liber et thomus et theu
 cus. unicuique libro singulariter dici potest. Nunc autem denominibus scripto
 rum pauca dicamus. id est qualiter et in qua lingua nominati sunt qui eu
 angelium scripserunt. et quomodo eorum nomina interpretantur. Matthe
 us in hebreo. donatus exprimitur. quod nomen ei conuenit. cui ad hoc tale
 donum conlatus est ut praeteritus non solum electus scriberet. sed etiam prius
 scriberet euangelium. qui et leui ex tribu aquae ostus est. Leui additus
 siue assumptus interpretatur. quod ei conuenit. quia additus et assumptus

55 docet usque hodie gentes; Accesserunt autem loqui. dixit ad simonem.
 duc in altum. & laxate retia uestra in capturam. quod primo rogauit
 simonem nauem a terra reducere pusillum. significat uel tempe-
 race utendum. uerbo adturbas. ut nec terrena eis precipiantur. Nec
 sic a terrenis in profunda sacramentorum recedatur. ut cum penitus non in-
 cellegant. tunc prius in proximis regionibus gentibus predicandum. ut quod
 dicit item petro. Duc in altum & laxate retia uestra in capturam. Adre-
 56 motiores gentes quibus postea predicatum est pertineat; Et inuenerunt
 & impleuerunt ambas nauiculas. ita ut mergerentur. hanc impletio nauium
 usque in finem satis crescit. sed quod impletur merguntur. hoc est in submer-
 57 sione premuntur. Non enim submersa sita sunt periclitata; Quod cum ui-
 deret simon petrus prociuit ad genua ihesu dicens. Exi a me quia homo peccator
 sum domine. Quod tamen quod non fecit dominus non enim recessit ab eis sed eos subduc-
 tis nauibus ad litus perduxit significat in bonis & spiritualibus uiris non esse oportere
 re hanc uoluntatem ut peccatis turbis commotique quo quasi securus tran-
 58 quillusque uiuant munus ecclesiasticum deserant; Et subductis ad terram nau-
 uibus relictis omnibus secutus sunt eum; potest significare finem temporis.
 quo ab huius mundi saeculo qui christo inheserunt penitus recessuri sunt.
 Sciendum est autem hanc eandem non esse lectionem. quia matheus et mar-
 cus binos de nauiculis piscatores. primo petrum & andream. Deinde filios
 zebedei ad domino narrare esse uocatos. Non enim eos lucas non ad domino uocatos. si-
 tantum petro fuisse predictum quod homines esset & capturus insinuat. quod non ita

conditori quod ei naturam considerans ei ludicia premerens desuis se iustitibus humiliter.
 Et post haec tu manducabis & bibes. Postquam inquit ipse tuae predicationis opere delect-
 tatus. tuamque conjunctionis epulis fuero resectus tunc demum transies & recubabis aeternusque.
 meae sapientiae dapibus in aeternum reficietur. Numquid gratiam habes seruo illi quod fecit
 quae fecit imperauerat non puto. sic & uos cū feceritis omnia quae precepta sunt uobis dicite
 serui inuitales sumi. Si homo inquit ab homine seruo non uniforme sed multiplex minus
 terum exigit. nec tamen ei gratiam habes. quanto magis uos qui sine me nihil potes-
 tis facere in temporis longitudine laboris merita pensare debetis si amore & famu-
 latu spontaneo. nouis semper studiis augere priora. Itaque dicite serui inuitales sumi.
 serui quidem quod pretio empti estis. Inuitales uero quod dominus bonorum uirorum non indiget. si autem inuitalis
 est qui fecit omnia. quid de illo dicendum est. qui ex plero quae precepta sunt. tunc infirmitate
 non potuit. tunc quod perius est superbia despexit. Quod debuimus facere fecimus. Reuera
 debuimus quod qui inuenit ministrari si ministrare debitores sibi nos fecit. ne nostris uidelicet
 operibus confidentes si de ei semper examine pauentes cum propheta dicam. Quid retribuam
 domino pro omnibus quae. r. m. Interrogatus autem phariseis quando uenit regnum dei. respon-
 dit eis & dixit. Non uenit regnum dei cum observatione. Interrogant. de tempore regni
 dei quod sic infra lucas aperuit. Existimabant quod ueniente hierosolimam domino.
 confestim regnum dei manifestaret. Ita ut & ipsi apostoli hac opinione duci per resur-
 rectionem ei interrogantes eum aierent. Domine si in tempore hoc restitues regnum israel.
 & alibi de opus. nos autem sperabimus quod ipse esset redempturus israel. Non uenit autem
 regnum dei cum observatione. Neque dicent. ecce hic. Quia quando ueniat. neque ab
 angelis. neque ab hominibus potest obseruari. sic tempus dominice incarnationis